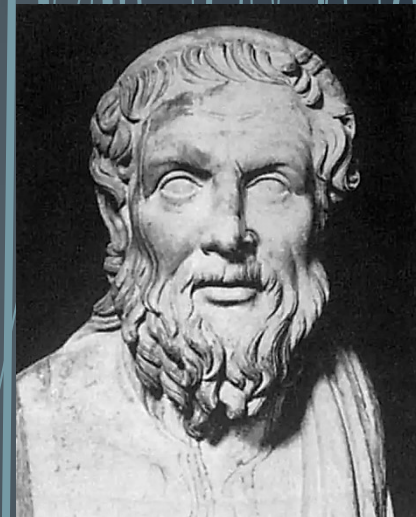


Πανεπιστήμιο Πατρών
Τμήμα Φιλολογίας
Ακαδ. Έτος: 2023-2024
Η ΉΞΑΜΗΝΟ
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Μαθήματα 5^ο-7^ο:
Απολλώνιος ο
Ρόδιος
Άργοναυτικά



ΜΑΘΗΜΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ:
ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ
Διδάσκουσα: Μαρία Κοτοπούλη
Δρ. Φιλολογίας

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟ (τέλη 4^{ου} αι. - αρχές 3^{ου} αι. π.Χ.)

❖ Τόπος καταγωγής:

α) Σύμφωνα με αρχαίες βιογραφικές μαρτυρίες η **Αλεξάνδρεια**. Αποκαλείται «**Ρόδιος**», πιθανότατα διότι ως αυτοεξόριστος στη Ρόδο –έπειτα από έντονη λογοτεχνική διαμάχη με τον Καλλίμαχο– δίδαξε ρητορική & αναθεώρησε το ποίημά του, **Άργοναυτικά**, στο εν λόγω νησί.

β) Σύμφωνα με σύγχρονες μελέτες (π.χ. Rengakos, 1992) η **Ρόδος**. **Αμφισβητείται** έντονα η **λογοτεχνική διαφωνία μεταξύ Απολλωνίου και Καλλιμάχου**.

❖ Δράση: α) διάδοχος Ζηνόδοτου σε διεύθυνση βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας κατ' επιλογήν του Πτολεμαίου Β' Φιλάδελφου

β) διδάσκαλος του Πτολεμαίου Γ' Ευεργέτη.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ (τέλη 4^{ου} αι. - αρχές 3^{ου} αι. π.Χ.)

❖ Έργο:

α) επιγράμματα

β) ποιήματα για ιδρύσεις πόλεων

γ) μελέτη σε πεζό λόγο για έκδοση Ομήρου από Ζηνόδοτο

δ) έπος *Άργοναυτικά* (πιθανότατα κυκλοφορούσαν ή απαγγέλλονταν για κάποια χρόνια ως «έργα εν εξελίξει»)

→ τέσσερα βιβλία, 5.835 στίχοι.

Άργοναυτικά:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- ❖ Θέμα ποιήματος: Η εκστρατεία των Αργοναυτών με βασικό σκοπό την μεταφορά του χρυσόμαλλου δέρατος από την Κολχίδα στην Ελλάδα.
- ❖ Επιμέρους θέματα-στοιχεία περιεχομένου: α) περιορισμένος ρόλος των θεών, β) απουσία ηρωικής εξιδανίκευσης ανθρώπων, γ) ψυχολογική σκιαγράφηση ηρώων και εξελικτική παρουσίαση χαρακτήρων.
- ❖ Σκοπός ποιήματος: αναβίωση παλιού ηρωικού έπους στο πλαίσιο των νέων ποιητικών ανησυχιών.

Άργοναυτικά:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- ❖ Γλώσσα-ύφος ποιήματος: α) **ομηρική γλώσσα** (χρήση αυτούσιων ή διασκευασμένων λέξεων/εκφράσεων, σκηνών, θεμάτων και τεχνικών από την *Ίλιάδα* & την *Όδύσσεια*)
- β) **ομαλότερη στιχουργία** σε σχέση με τον Όμηρο → **απουσία λογοτύπων ή επαναλαμβανόμενων στίχων**
- γ) «**καλλιμάχειο**» ύφος (1. συντομία & πυκνότητα, 2. εμπλουτισμός ομηρικής διαλέκτου με μη ομηρικές λέξεις και σύγχρονους λεκτικούς τύπους)

Άργοναυτικά: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- ❖ Αφηγηματική τεχνική: α) συχνές αναδρομές στο μυθικό παρελθόν, β) «αιτιολογικές» παρεκβάσεις σχετικές με έθιμα και τόπους, γ) «επεισοδιακός» χαρακτήρας αφήγησης, δ) αναφορές σε ζητήματα ομηρικής φιλολογίας & κειμενικής κριτικής.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- **Campbell, M. 1981**, *Echoes and Imitations of Early Epic in Apollonius Rhodius*, σε: *Mnemosyne, Vol. suppl. 72*
- **Clauss, J. J. & Cuypers, M. (επιμ.) 2022**, *Ελληνιστική γραμματεία*, μετ. Φ. Φιλίππου, Ε. Σιστάκου, Αντ. Ρεγκάκος, Θεσσαλονίκη: University Studio Press
- **Fantuzzi, M. & Hunter, R. 2002**, *Ο Ελικώνας και το Μουσείο. Η ελληνιστική ποίηση από την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου έως την εποχή του Αυγούστου*, μετ. Δ. Κουκουζίκα & Μ. Νούσια, Αθήνα: Πατάκης
- **Hopkinson, N. 2005**, *Ανθολογία ελληνιστικής ποίησης*, μετ. Α. Τάτση, Αθήνα: Μεταίχμιο
- **Hutchinson, G. O. 2007**, *Ελληνιστική ποίηση*, μετ. Λ. Χατζηκώστα, Αθήνα: Καρδαμίτσα
- **Μανακίδου, Φ. Π. & Σπανουδάκης, Κ. (επιμ.) 2008**, *Αλεξανδρινή Μούσα. Συνέχεια και νεωτερισμός στην ελληνιστική ποίηση*, Αθήνα: Gutenberg